

Biogramy

Kazimierz Bachanek

Od chwili powstania NSZZ „Solidarność” na terenie WSK Świdnik aktywnie zaangażował się w działalność tego związku. W latach 1982-1984 należał do konspiracyjnych struktur „Solidarności” w WSK. W ramach podziemnej Komisji Zakładowej zajmował się zbieraniem składek członkowskich oraz rozdzielaniem darów dla internowanych. Za powyższe w styczniu 1984 r. został aresztowany. Areszt uchylono na podstawie amnestii w dniu 27.07.1984 r. Po aresztowaniu został pozbawiony pracy, zwolniony z WSK, w 1985 roku zatrudniony w FMR „Agromet” w Lublinie, gdzie także poddany był inwigilacji i kontrolowany operacyjnie. W mieszkaniu Kazimierza Bachanka w Świdniku odbywały się konspiracyjne zebrania związkowe. Mieszkanie i miejsce pracy poddawane było przeszukaniom, a z Kazimierzem Bachankiem przeprowadzane były kilkakrotnie rozmowy profilaktyczno-ostrzegawcze. Kazimierz Bachanek związany był z nielegalną poligrafią „Solidarności” – zaangażowany w wydawanie biuletynu „Grot” oraz kolportaż innych wydawnictw bezdebitowych. Brał udział w uroczystościach patriotyczno-religijnych np. w ślubowaniu wierności ideałom „Solidarności” w kościele na Poczekajce w Lublinie w dniu 26.11.1983 r. Formą represji zastosowaną wobec Kazimierza Bachanka było również zastrzeżenie wyjazdów zagranicznych w okresie od 6.02.1984 do 2.05.1986 r. i dwukrotna odmowa wydania paszportu.

Eugeniusz Badaszczuk

Od 1981 roku był organizatorem związku NSZZ „Solidarność” w Zakładach Mięsnych Sekcji Skupu w Tomaszowie Lubelskim, gdzie pełnił funkcję Przewodniczącego Komisji Zakładowej oraz był zaangażowany w działalność Międzyzakładowej Komisji Związkowej. Ze względu na sprawowaną funkcję oraz w wyniku swojej działalności był inwigilowany w ramach kwestionariusza ewidencyjnego i niejednokrotnie prześladowany w latach 1981-1989 przez jednostki Służby Bezpieczeństwa KWMO/WUSW w Zamościu. Po wprowadzeniu stanu wojennego w Polsce Pan Badaszczuk nie zaniechał opozycyjnej działalności. Wielokrotnie niszczył oraz oblewał tuszem plakaty propagandowe i symbole PZPR oraz wypisywał hasła prosolidarnościowe i niepodległościowe na murach przy WSK i przystankach PKS w Tomaszowie Lubelskim. W listopadzie 1985 r. Służba Bezpieczeństwa dokonała u Niego w domu przeszukania pomieszczeń mieszkalnych i gospodarczych w wyniku czego ujawniono nielegalne biuletyny, ulotki, wydawnictwa bezdebitowe i prasę oraz zatrzymano Pana Badaszczuka w areszcie na 48 godzin. Pan Badaszczuk był zaangażowany w działalność podziemnych struktur „Solidarności”, w jej ramach uczestniczył w kolportażu nielegalnych

wydawnictw, biuletynów, ulotek, plakatów, prasy i literatury bezdebitowej na terenie Tomaszowa Lubelskiego i okolic. Uczestniczył w uroczystościach patriotycznych organizowanych przez osoby związane z „Solidarnością” rejonu tomaszowskiego. Wielokrotnie przeprowadzano z nim rozmowy ostrzegawcze.

Maria Binkiewicz

Od powstania NSZZ „Solidarność” była aktywną działaczką związkową, wice przewodniczącą Komisji Zakładowej Pracowników Zarządu Regionu w Lublinie, gdzie była zatrudniona w Biurze Informacji i Propagandy. Była koordynatorem pracy lektorów związkowych, utrzymywała z nimi łączność i rozdzielala zadania oraz prowadziła rejestr zgłoszeń z zakładów pracy. Po ogłoszeniu stanu wojennego w dniach 13-17 grudnia 1981 r., uczestniczyła w strajku okupacyjnym w WSK Świdnik, wchodziła w skład redakcji Biuletynu Strajkowego Regionalnego Komitetu Strajkowego Regionu Środkowo-Wschodniego. Po pacyfikacji strajku do 20 grudnia 1982 r. pozostawała w ukryciu i została pozbawiona pracy. Umowę rozwiązano (Zarządca Komisaryczny ds. Związków Zawodowych przy Urzędzie Wojewódzkim w Lublinie) z dniem 31.03.1982 r. pod zarzutem samowolnego opuszczenia pracy. Mimo to podjęła działalność konspiracyjną w niezależnym ruchu wydawniczym. Była wraz z mężem założycielką drukarni Ścigana, w której drukowali m.in. podziemne pismo „Solidarność Nauczycielska”. Biuletyn Pracowników Oświaty i Wychowania Regionu Środkowo-Wschodniego NSZZ „Solidarność”, będące organem podziemnej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” w Lublinie. Maria Binkiewicz wchodziła także w skład redakcji pisma Kontrapunkt. Pismo NSZZ „Solidarność” Szkół Wyższych w Lublinie, które także było drukowane w prowadzonej przez Binkiewiczów drukarni. Dzięki drukarni Ściganej ukazał się także Śpiewnik z wojny polsko-jaruzelskiej oraz drukowany był z klisz otrzymywanych z Warszawy Tygodnik Wojenny. W 1986 roku Maria Binkiewicz drukowała wraz z mężem serię znaczków poczty podziemnej zaprojektowanych przez Zbigniewa Strzałkowskiego z okazji poświęcenia Dzwonu Wolności w kościele NMP Matki Kościoła w Świdniku w dniu 18 maja 1986. Z powodu swej działalności była inwigilowana, wzywana na rozmowy ostrzegawcze, zaś w jej domu przeprowadzano przeszukania.

Włodzimierz Blajerski

Z chwilą utworzenia Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego "Solidarność” rozpoczął działalność opozycyjną w zakładach pracy na terenie Lubelszczyzny, występując początkowo jako lektor z ramienia Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego. W MKZ Lublin Pan Włodzimierz Blajerski pełnił ponadto funkcję

nieetatowego doradcy prawnego. Był współorganizatorem I Walnego Zjazdu Delegatów MKZ regionu lubelskiego, na którym wybrano go wiceprzewodniczącym Zarządu Regionu Środkowo-Wschodniego NSZZ "Solidarność" i delegatem na Krajowy Zjazd NSZZ "Solidarność". Z ramienia Zarządu Regionu Środkowo-Wschodniego NSZZ "Solidarność" był przewodniczącym Regionalnego Komitetu Obrony Więzionych za Przekonania, Przewodniczącym Zespołu d/s Praw Obywatelskich i Praworządności na Zjeździe Krajowym NSZZ „Solidarność”. Po wprowadzeniu stanu wojennego brał czynny udział w strajkach pracowników zakładów pracy na terenie Lublina i ukrywał się przed aresztowaniem i internowaniem przez organa bezpieczeństwa państwa PRL na terenie Lubelskich Zakładów Naprawy Samochodów w Lublinie. Tam wraz z innymi działaczami solidarności wszedł w skład Tymczasowego Regionalnego Komitetu Strajkowego dla regionu lubelskiego który zawiązał się w zakładach WSK w Świdniku dnia 13.12.1981 r. Ukrywając się do 28.08.1982 kontynuował działalność w zreorganizowanym Tymczasowym Zarządzie Regionu Środkowo-Wschodniego NSZZ „Solidarność” w Lublinie. W dniu 3.05.1983 r. został zatrzymany i tymczasowo aresztowany za aktywny udział w nielegalnej manifestacji pod pomnikiem Konstytucji 3 Maja w Lublinie, za co został ukarany grzywną w wysokości 20000 złotych przez Kolegium d/s Wykroczeń przy Prezydencie miasta Lublin. Dnia 22.09.1983 r., Pan Włodzimierz Blajerski został zatrzymany, a następnie aresztowany przez Prokuratora Rejonowego dla m. Lublina pod zarzutem kierowania związkiem, którego istnienie miało pozostać w tajemnicy wobec organów państwowych. Dnia 25.07.1984 r., Sąd Wojewódzki w Lublinie umorzył postępowanie na mocy amnestii i uchylił tymczasowy areszt wobec Włodzimierza Blajerskiego. Po zwolnieniu z aresztu nie zrezygnował z dalszej działalności i wraz z innymi działaczami związku NSZZ "Solidarność" dnia 11.11.1984 r., skierował m.in. do Sejmu PRL tzw. "list otwarty" (opublikowany później w Informatorze Tymczasowego Zarządu Regionu w Lublinie nr 100 z dnia, 16.11.1984 r.), w którym podważano podstawy prawne działania resortu spraw wewnętrznych i ujawniał bezprawne działania organów bezpieczeństwa państwa. W związku z powyższym listem, Prokurator Wojewódzki w Lublinie przeprowadził z Włodzimierzem Blajerskim i pozostałymi jego sygnatariuszami rozmowy ostrzegawcze. Brał udział w wiecach, manifestacjach, organizował spotkania z innymi opozycjonistami, był łącznikiem z regionu z innymi ośrodkami opozycji w kraju, współpracował z Kościołem i duchowieństwem. Podjął czynności organizacyjne w celu powołania w Lublinie Tymczasowej Rady NSZZ „Solidarność” Regionu Środkowo-Wschodniego. W 1988 roku brał udział w wiecach i manifestacjach oraz nawoływał do bojkotu wyborów do rad narodowych krytykując przy tym Sejm PRL i sens reform gospodarczych. W 1989 roku Pan Włodzimierz Blajerski brał czynny udział w Komitecie Obywatelskim NSZZ

„Solidarność”, był członkiem Wojewódzkiej Komisji Wyborczej z ramienia NSZZ „Solidarność” w Lublinie oraz przekonywał i zgłaszał kandydatów do list wyborczych do Sejmu i Senatu. Z powodu swej działalności był inwigilowany, wzywany na rozmowy ostrzegawcze i wielokrotnie karany wysokimi grzywnami przez Kolegium ds. Wykroczeń, zaś w jej domu kilkakrotnie przeprowadzano przeszukania.

Ryszard Bodziuch

Współpracował z NSZZ „Solidarność” od 1980 r. Po wprowadzeniu stanu wojennego w dniu 14.12.1981 r. brał czynny udział przy organizacji strajku w Fabryce Łożysk Tocznych w Kraśniku. Po pacyfikacji strajku brał udział przy organizacji podziemnych struktur „Solidarności” w Kraśniku. Był współorganizatorem kolportażu ulotek, prasy i wydawnictw podziemnych. Zbierał pieniądze na działalność podziemną związku NSZZ „Solidarność”, udostępniał także mieszkanie na zebrania nielegalnych struktur Solidarności. W mieszkaniu Pana Ryszarda Bodziucha kilkakrotnie Służba Bezpieczeństwa przeprowadzała rewizję pomieszczeń mieszkalnych i gospodarczych oraz wielokrotnie był przesłuchiwany. Brał udział w zbieraniu podpisów w obronie represjonowanych i internowanych działaczy, uczestniczył w pikietach pod bramą Fabryki Łożysk Tocznych w Kraśniku, mszach za ojczyznę w Urzędowie oraz był współorganizatorem Pielgrzymek Świata Pracy do Częstochowy. W 1988 r., był współinicjatorem reaktywowania struktur NSZZ „Solidarność” Fabryki Łożysk Tocznych w Kraśniku. Był członkiem ujawnionej 15.01.1989 r., Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Fabryce Łożysk Tocznych w Kraśniku. W 1989 roku brał udział w tworzeniu Komitetu Obywatelskiego NSZZ „Solidarność” w Kraśniku. W wyborach do Sejmu Kontraktowego był pełnomocnikiem Komitetu Obywatelskiego w kampanii wyborczej z okręgu Kraśnik. Był również Delegatem na Walny Zjazd Delegatów Regionu w Lublinie i delegatem na Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”.

Franciszek Bujak

Był aktywnym uczestnikiem wydarzeń marcowych w 1968 roku w Lublinie. Za udział w manifestacji studenckiej w dniu 11.03.1968 r. został zatrzymany i osadzony w Areszcie Śledczym. 12.03.1968 r. został skazany przez Kolegium Karno-Administracyjne na 3 mies. aresztu z zamianą na grzywnę. Zwolniony 14.03.1968 r. po wpłaceniu grzywny w wysokości 3.000 zł. Od chwili powstania NSZZ „Solidarność” na terenie Instytutu Medycyny Wsi w Lublinie aktywnie zaangażował się w działalność tego związku i tworzenie struktur związkowych. Był członkiem Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” w tym Instytucie. Po wprowadzeniu stanu wojennego nie zaniechał prowadzenia działalności

związkowej. W latach 1983-1985 był hurtowym kolporterem wydawnictw podziemnych, zwłaszcza pisma „Informator <<Solidarność>>. Region Środkowo-Wschodni ”, a także „Solidarność Nauczycielska”, „Tygodnik Mazowsze”, oraz książek. Franciszek Bujak odbierał z drukarni i rozprowadzał do skrzynek kolportażowych w dużych zakładach pracy w Lublinie, a także na KUL i UMCS, oraz w Kraśniku, Zamościu, Chełmie i Tomaszowie Lubelskim 100-150 kg prasy podziemnej i innych wydawnictw tygodniowo. Z powodu działalności w nielegalnych strukturach NSZZ „Solidarność” w 1985 r. toczyło się wobec Franciszka Bujaka postępowanie prokuratorskie. W dniu 10.07.1985 r. , po przeszukaniu w mieszkaniu, został zatrzymany i aresztowany. Areszt utrzymano mimo bardzo trudnej sytuacji rodzinnej F. Bujaka i licznych działań interwencyjnych m.in. władz Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Instytutu Medycy Wsi i Akademii Medycznej w Lublinie. Dopiero w dniu 19.11.1985 r., po przeprowadzeniu z Franciszkiem Bujakiem rozmowy profilaktyczno-ostrzegawczej, zamieniono areszt na dozór MO. Na mocy wyroku z 27.12.1985 r. wydanego przez Sąd Rejonowy w Lublinie Franciszek Bujak został skazany na 2 lata pozbawienia wolności. Wykonanie kary warunkowo zawieszono na 4 lata. To rozstrzygnięcie sądu I instancji zostało uchylone wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Lublinie z 29.04.1986 r. a sprawa została przekazana do ponownego rozpatrzenia przez Sąd Rejonowy Na mocy amnestii postępowania karne umorzono. 26 lipca 1986 r. W 1988 r. Pan Franciszek Bujak podjął aktywne działania zmierzające do wznowienia legalnej działalności NSZZ „Solidarność” i stanął na czele Komitetu Założycielskiego w IMW. Nadal też zajmował się kolportażem prasy związkowej. Z powodu swojej działalności Pan Franciszek Bujak był inwigilowany i kontrolowany przez SB, zatrzymywany na 48 godzin, a w jego domu przeprowadzane były przeszukania.

Wiesław Cichocki

Z obozem opozycji demokratycznej związany był od września 1980 roku kiedy to objął funkcję przewodniczącego Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” w Zakładzie Badań i Doświadczeń Wojewódzkiego Zjednoczenia Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Lublinie. Od listopada 1980 roku był wiceprzewodniczącym Regionalnej Komisji Koordynacyjnej NSZZ „Solidarność” Regionu Środkowo-Wschodniego w Lublinie. Po wprowadzeniu stanu wojennego w Polsce drukował i organizował kolportaż prasy podziemnej, ulotek, biuletynów, oraz udzielał pomocy ukrywającym się osobom przed aresztowaniem przez Służbę Bezpieczeństwa. Wspomagał rzeczowo i finansowo rodziny osób internowanych oraz tworzył podziemne struktury „Solidarności”. Był także łącznikiem i kolporterem nielegalnych wydawnictw poligraficznych, w związku z czym został objęty aktywną kontrolą operacyjną i intensywnym rozpracowaniem przez Służbę Bezpieczeństwa Brał udział w spotkaniach

opozycji komunistycznej z rolnikami z Zamojszczyzny i działaczami na terenie Lublina. Uczestniczył w mszach za Ojczyznę. Organizował także łączników, którzy przenosili informację i nielegalne materiały między zakładami pracy oraz przekazywał pieniądze dla struktur podziemnych. Za swoją opozycyjną działalność był inwigilowany i w okresie 1982-1984 kilkakrotnie aresztowany przez organa bezpieczeństwa państwa. Dnia 30.04.1983 roku została z Nim przeprowadzona rozmowa ostrzegawcza a w dniach 30.04.1983, 2.05.1983 i 25.10.1983 r. dokonano przeszukań pomieszczeń mieszalnych i gospodarczych u Pana Wiesława Cichockiego w Lublinie. W wyniku przeszukania odnaleziono nielegalne czasopisma, kalendarze, literaturę, biuletyny informacyjne, informatory NSZZ „Solidarność” oraz ulotki i prasę bezdebitową. Wszystkie materiały zostały zabezpieczone do depozytu Wydziału Śledczego KWMO/WUSW w Lublinie na potrzeby śledztwa. Postępowanie prokuratorskie zostało umorzone dnia 23.10.1984 r.

Marek Andrzej Derewiecki

Prowadził działalność opozycyjną od 1979 roku. Jako uczeń LO im. Asnyka w Bielsku-Białej był współorganizatorem i aktywnym członkiem niezależnego ruchu uczniowskiego, kolporterem wydawnictw SKS, KSS KOR. Utrzymywał kontakty z studenckim środowiskiem opozycyjnym z Krakowa i był dostarczycielem literatury bezdebitowej. W dniu 3.10.1979 został w Bielsku-Białej zatrzymany podczas kolportażu przywiezionego z Krakowa pisma studenckiego „Sygnał”. Przeprowadzono z nim rozmowę ostrzegawczą. W latach 1980-1986, gdy studiował historię na KUL, zaangażował się w działania związane z niezależnym ruchem wydawniczym. Jako członek NZS był w 1982 r. wydawcą pisma „Emisariusz”, sygnowanego przez NZS. W 1985 r. związał się z Liberalno-Demokratyczną Partią „Niepodległość”, stając się czołowym działaczem jej oddziału lubelskiego. Dla LDPN drukował redagowane w Warszawie pismo „Niepodległość” i „ABC” oraz redagował, drukował i kolportował „Gazetę Polityczną” – organ lubelskiego oddziału LDPN. Na bazie działalności wydawniczej rozpoczętej przy lubelskim oddziale Liberalno-Demokratycznej Partii „Niepodległość” utworzył wraz z Marcinem Dybowskim Wydawnictwo „Antyk”. Nazwa „Antyk” nawiązywała do struktury Armii Krajowej przeciwdziałającej wpływowi propagandy komunistycznej. W ramach „Antyku” Pan Marek Derewiecki był wydawcą, redaktorem, drukarzem i kolporterem kwartalnika politycznego „Antyk” oraz pozycji książkowych w serii „Biblioteka Antyku”. Był także wydawcą pism „Spotkania” i polsko-ukraińskiego „Suczasnist”. Niezależną działalność wydawniczą kontynuował także w trakcie studiów doktoranckich na KUL w latach 1987-1990.

Julian Dziura

Był represjonowany z powodu udziału w manifestacji mieszkańców Kraśnika Fabrycznego w dniu 26 czerwca 1959 r. przed siedzibą PMRN i Komisariatu MO w Kraśniku z powodu braku zgody na budowę kościoła w Kraśniku Fabrycznym i zniszczenia przez milicję prowizorycznej kaplicy. Za udział w tym proteście został 2 lipca 1959 r. aresztowany i osadzony w Areszcie Śledczym w Lublinie. Wyrokiem Sądu Powiatowego w Kraśniku z dn. 16.09.1959 r. skazany został na karę 1 roku i 6 miesięcy więzienia. Karę pozbawienia wolności odbywał w ZK w Nisku, Przemyśle oraz Obozie Pracy Więźniów w Medyce k. Przemyśla. Po powrocie z więzienia pozostawał bez zatrudnienia, zwolniony z pracy w Fabryce Łożysk Tocznych, podobnie jak inne osoby skazane wyrokami sądowymi za udział w wystąpieniach. Od powstania NSZZ „Solidarność” stał się aktywnym członkiem tego związku w Fabryce Samochodów Ciężarowych w Lublinie, gdzie był zatrudniony. W trakcie strajku w dniach 14-17 lipca 1980 r. w Fabryce Samochodów Ciężarowych został wybrany v-ce przewodniczącym Komitetu Strajkowego, zaś po zarejestrowaniu NSZZ „Solidarność” v-ce przewodniczącym Komisji Zakładowej NSZZ „S” w FSC Lublin. Jako przedstawiciel FSC wszedł w skład Międzyzakładowego Środkowowschodniego Komitetu Założycielskiego Niezależnych Samorządnych Związków Zawodowych z siedzibą w Lublinie. Był także członkiem Zarządu Regionu Środkowo-Wschodniego. W dniach 15.08.1981-1.09.1981 uczestniczył jako delegat „S” w wyjeździe do Kanady. 13.12.1981 r. został internowany i osadzony w Ośrodku Odosobnienia we Włodawie, Lublinie i Kwidzynie. Odmówił podpisania decyzji o internowaniu. Decyzję o uchyleniu internowania wydano 7.09.1982 r. Po powrocie z internowania kontynuował działalność związkową, aktywnie uczestnicząc w pracach podziemnej Tajnej Komisji Zakładowej NSZZ „S” w FSC. W 1983 r. wszedł w skład Rady Pracowniczej FSC w Lublinie, grupującej aktywistów „S” i wykorzystywanej jako przykrywka do działalności podziemnej. Od 1984 r. był v-ce przewodniczącym Rady Pracowniczej. Pan Julian Dziura zaangażowany był w kolportaż wydawnictw nielegalnych i znaczków „Solidarności”. Współpracował w tym zakresie z działaczami opozycyjnymi z innych zakładów pracy Lublina i Świdnika, a zwłaszcza z WSK Świdnik. W latach 1984-1989 wchodził w skład Tymczasowego Zarządu Regionu. Za zbieranie podpisów pod apelem podziemnej „S” skierowanym do władz, a popierającym Tymczasową Radę NSZZ „S” w Lublinie został w lutym 1987 r. ukarany przez kolegium ds. wykroczeń grzywną. Ponownie karę grzywny wymierzono J. Dziurze w 1988 r. za udział w niezależnych uroczystościach 3 Maja w Lublinie. Pan Julian Dziura ponadto aktywnie działał w Klubie Katolickim w Lublinie. Brał także czynny udział w organizowaniu pielgrzymek osób związanych z podziemną działalnością „S” do Częstochowy i Zjazdu Internowanych na Jasnej Górze. Był również aktywnym uczestnikiem

uroczystości rocznicowych i religijno-patriotycznych w Lublinie i innych miejscowościach w regionie lubelskim, m.in. w Komarowie koło Tomaszowa Lubelskiego. W 1988 r. Pan Julian Dziura podjął aktywne działania zmierzające do wznowienia legalnej działalności NSZZ „Solidarność” w FSC. Z powodu swojej działalności Pan Julian Dziura był inwigilowany i kontrolowany przez SB, wielokrotnie wzywany na rozmowy ostrzegawcze oraz zatrzymywany na 48 godzin m.in. przed wizytą Jana Pawła II w Lublinie w 1987 r. W jego domu wielokrotnie przeprowadzane były przeszukania. Formą represji było także zastrzeżenie wyjazdów zagranicznych na 2 lata.

Marian Firkowski

Był działaczem opozycji antykomunistycznej i aktywnym członkiem związku NSZZ „Solidarność” w okresie 1987-1989, który pracował w Zakładach Metalurgicznych „Ursus” w Lublinie. Posiadając szerokie kontakty w środowisku dysydenckim organizował spotkania z innymi opozycjonistami. Współpracował również z Zarządem Regionu Środkowo-Wschodniego w Lublinie. Działając na rzecz odzyskania przez Polskę suwerenności w dniu 21.10.1988 r., wraz z grupą osób skierował do Sądu Wojewódzkiego w Lublinie wniosek o rejestrację Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” Pracowników Zakładów Metalurgicznych „Ursus” w Lublinie oraz powołał Tymczasową Komisję Założycielską. Motywem założenia w/w związków był zamiar obrony robotników i pracowników przed redukcją etatów i obniżkami stawek płacowych. Sąd Wojewódzki w Lublinie odmówił rejestracji tej organizacji, a prokurator Prokuratury Rejonowej w Lublinie w dniu 24.10.1988 r., przeprowadził z Panem Marianem Firkowskim rozmowę profilaktyczno-ostrzegawczą w związku z jego nielegalną działalnością. Pan Marian Firkowski pomimo odmowy Sądu nie zaprzestał opozycyjnej działalności i nadal uczestniczył w Tymczasowym Komitecie Założycielskim NSZZ „Solidarność” w Zakładach Metalurgicznych w Lublinie. W okresie 1988-1989 brał udział w pikietach i demonstracjach przed biurowcem Lubelskiego Przedsiębiorstwa Budownictwa Miejskiego w Lublinie jako aktywny działacz NSZZ „Solidarność” Regionu Środkowo-Wschodniego w Lublinie. Pomimo inwigilacji i prześladowania ze strony organów bezpieczeństwa państwa PRL Pan Marian Firkowski nadal uczestniczył w spotkaniach ze związkowcami z terenu Lublina i okolic organizowanymi w pomieszczeniach parafialnych oraz brał udział w wystąpieniach publicznych. Współpracował z Kościołem i duchowieństwem oraz organizował pielgrzymki do miejsc świętych jak również msze za Ojczyznę. W 1989 roku brał udział w tworzeniu Wojewódzkiego Komitetu Obywatelskiego NSZZ „Solidarność” Zadaniem tego Komitetu było wyłonienie kandydatów na posłów i senatorów oraz przygotowanie i przeprowadzenie kampanii wyborczej.

Leszek Gaczewski

Od 1981 roku Pan Leszek Gaczewski był aktywnym działaczem związku NSZZ „Solidarność” w Fabryce Łożysk Tocznych w Kraśniku. Po wprowadzeniu stanu wojennego aktywnie uczestniczył w strajku w fabryce. Podczas akcji okupacyjnej Pan Gaczewski został wyznaczony przez Wiesława Pastuszkę – przewodniczącego związku NSZZ „Solidarność” w fabryce i działaczy Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” na Przewodniczącego Podziemnej Solidarności. Pan Gaczewski powołał Komitet Podziemnej „Solidarności” w FŁT w Kraśniku, który wydawał i drukował biuletyny, ulotki oraz bezdebitową prasę. Ponadto Pan Gaczewski zbierał składki członkowskie na działalność statutową (świadczenia i zapomogi związkowe), rozprawdzał ulotki i czasopisma, brał udział w akcjach związkowych, pikietach, oflagowaniach i manifestacjach w Fabryce Łożysk Tocznych w Kraśniku. W 1982 r. prowadzone było wobec m. in. Leszka Gaczewskiego postępowanie Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w sprawie rozpowszechniania w Fabryce Łożysk Tocznych i na terenie samego miasta Kraśnik przez grupę osób „fałszywych wiadomości mogących wywołać niepokoje społeczne”. Wytypowano osoby z FŁT w Kraśniku, w tym Pana Leszka Gaczewskiego, do pobrania wzorów pisma do analizy. Dnia 25.02.1982 r., umorzono postępowanie prokuratorskie. W 1983 r., Pan Leszek Gaczewski, po przeszukaniu jego pomieszczeń mieszkalnych i gospodarczych został zatrzymany jako, podejrzany o to, że w okresie od wiosny 1982 roku do lipca 1983 roku, działał w zdelegalizowanym związku NSZZ „Solidarność”, zajmował się wydawaniem metodą powielaczową i kolportowaniem nielegalnych wydawnictw, czasopism, w tym pismo „Wola Narodu”, literatury, ulotek i prasy na terenie zakładów pracy w Kraśniku, samego miasta Kraśnik i okolic. W wyniku przeszukania Służba Bezpieczeństwa zakwestionowała liczne materiały świadczące o opozycyjnej działalności, nielegalne czasopisma, kalendarze, biuletyny informacyjne, informatory, znaczki NSZZ „Solidarność” oraz ulotki i prasę bezdebitową, które to zatrzymano i włączono do akt śledztwa. Dnia 31.01.1984 r. Sąd Wojewódzki w Lublinie umorzył postępowanie wobec Pana Leszka Gaczewskiego na zasadzie amnestii.

Krzysztof Gębura

Uczestniczył w opozycji niepodległościowej od połowy lat siedemdziesiątych. W czasie studiów na KUL w Lublinie aktywnie działał w duszpasterstwie akademickim u Dominikanów, współtworzył Koło Naukowe Historyków Studentów, które aktywizowało i budziło świadomość polityczną społeczności akademickiej. Utrzymywał kontakty z innymi przedstawicielami "grup antysocjalistycznych", z którymi współtworzył środowisko i redakcję nielegalnego pisma "Spotkania". W latach 1976-1989 zaangażowany był w druk i kolportaż

pisma „Spotkania” oraz książek wydawanych w ramach Biblioteki „Spotkań”. Na drukarnię udostępniał swój dom w Zemborzycach, organizując tam druk i kolportaż. Stało się to podstawą przeprowadzenia przeszukania w dniu 14.06.1978 r. i objęcia go postępowaniem prokuratorskim. Od powstania NSZZ „Solidarność” stał się aktywnym członkiem tego związku na KUL. 13.12.1981 r. został internowany i osadzony w Ośrodku Odosobnienia we Włodawie. Odmówił podpisania decyzji o internowaniu. Zwolniony został 30.04.1982 r. na podstawie decyzji nr 46 o uchyleniu internowania, ze względów zdrowotnych, a także w wyniku interwencji rektora KUL. W trakcie internowania we Włodawie w dniach 20-24 lutego 1982 r. prowadził głodówkę protestacyjną. Po zwolnieniu z internowania kontynuował działalność w niezależnym ruchu wydawniczym. Z powodu swej działalności był inwigilowany, wzywany na rozmowy ostrzegawcze, zaś w jego domu przeprowadzano przeszukania. Formą represji wobec Pana Krzysztofa Gębury było także zastrzeżenie wyjazdów zagranicznych w 1982 r. na 2 lata oraz odmowa wydania paszportu w sierpniu 1984 r. na wyjazd do Włoch wraz z 42 osobową grupą studentów historii i historii sztuki KUL, w charakterze opiekuna naukowego.

Krzysztof Goś

Zaangażowany był od 1980 r. w działalność NSZZ „Solidarność” w WSK Świdnik. Uczestniczył w strajku okupacyjnym w dniach 13-15 grudnia 1981, będącym protestem przeciwko wprowadzeniu stanu wojennego. Po rozbiciu strajku został zwolniony z pracy w WSK. W okresie stanu wojennego i po jego zawieszeniu działał w podziemnych strukturach NSZZ „Solidarność” na terenie Świdnika, zajmował się m.in. drukiem i kolportażem wydawnictw bezdebitowych związku, w tym wydawnictwa „Grot”. W dniach 29-31 sierpnia 1985 r. został tymczasowo zatrzymany na 48 godzin przez funkcjonariuszy RUSW Świdnik jako osoba podejrzana o kolportaż wydawnictw bezdebitowych w Świdniku. Pod czas rewizji u Pana Krzysztofa Gosia zakwestionowano materiały bezdebitowe „Solidarności” w postaci ulotek. Był także rozpracowywany przez Pion V SB RUSW Świdnik, jako podejrzany o przechowywanie maszyn drukarskich i druk wydawnictw bezdebitowych. W wyniku działań operacyjnych zarzuty te zostały potwierdzone. Działalność związkową i opozycyjną Krzysztof Goś kontynuował w latach 1987-1989 jako członek komisji zakładowej „Solidarności” w PSS „Społem” Świdnik. Utrzymywał również kontakty z działaczami „Regionu Środkowo Wschodniego Solidarności” z terenu Lublina i województwa. Formą represji wobec Krzysztofa Gosia była także odmowa wydania paszportu.

Grudzień Wiktor Tomasz

Jako student historii na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie od IX 1981 r. działał w NZS. Na przełomie listopada i grudnia 1981 uczestniczył w strajku na UMCS solidarnościowym ze studentami radomskiej WSI. W okresie 13-15 XII 1981 był członkiem służby porządkowej podczas strajku w miasteczku akademickim, a w dniach 16-17 grudnia podczas strajku w Lubelskich Zakładach Naprawy Samochodów. Od stycznia 1982 do 1987 roku prowadził w rodzinnym mieszkaniu punkt kolportażu pism podziemnych (m.in. „Informator Regionu Środkowo-Wschodniego NSZZ „Solidarność”, lubelska „Solidarność Nauczycielska”, „Tygodnik Mazowsze”, „Spotkania”, książek NOWej, i Biblioteki Spotkań); Od stycznia do marca 1982 roku drukowano tu „Informator”. W latach 1982-1983 był łącznikiem między redakcją a drukarnią i kolporterem „Biuletynu NZS”. W grudniu 1982 roku został zatrzymany i przesłuchiwany w ramach akcji Boruta obejmującej środowisko studentów działaczy tzw. drugiego obiegu wydawniczego. W latach 1984-1986 był kolporterem, składaczem i uczestnikiem prac tzw. przygotowalni dla podziemnego pisma „Spotkania”, zaś w latach 1985-1989 drukarzem i introligatorem w wydawnictwie Fundusz Inicjatyw Społecznych.

Henryk Kąkol

Od 01.1981 roku był aktywnym członkiem organizacji NSZZ Rolników Solidarność Wiejska, a następnie NSZZ „Solidarność” Rolników Indywidualnych. W okresie 16.03-17.04.1981 był uczestnikiem strajku okupacyjnego w budynku Komitetu Wojewódzkiego ZSL w Bydgoszczy. W 09.1981 roku został członkiem Prezydium Zarządu Wojewódzkiego „Solidarność” Rolników Indywidualnych w Zamościu (m.in. w komisji interwencyjnej). Od 10.1981 zajmował funkcję przewodniczącego Zarządu Gminnego „Solidarność” Rolników Indywidualnych w gminie Komarów. W okresie 27.11-13.12.1981 roku był współorganizatorem i uczestnikiem strajku okupacyjnego w siedzibie Wojewódzkiego Komitetu ZSL w Zamościu. Po wprowadzeniu stanu wojennego, po pacyfikacji strajku przez ZOMO, wraz innymi działaczami opozycji antykomunistycznej został wywieziony do lasu pod Łabunami, gdzie po podaniu fałszywego nazwiska został zwolniony. Dnia 14.12.1981 roku Pan Kąkol został zatrzymany w Kolonii Wolica Brzozowa przez oficerów Służby Bezpieczeństwa, a następnie przesłuchiwany i przetrzymywany. Po zakończeniu przesłuchania i wobec niepodpisania zobowiązania o współpracy ze Służbą Bezpieczeństwa Pan Kąkol został internowany w Ośrodku Odosobnienia w Krasnymstawie, we Włodawie i Kwidzynie, zwolniony z internowania dnia 28.10.1982 roku. Po opuszczeniu ośrodka odosobnienia Pan Kąkol nie zaprzestał opozycyjnej działalności i w latach 1982-1988, aktywnie uczestniczył w

życiu politycznym w kraju, nadal kolportował ulotki, plakaty, prasę bezdebitową i biuletyny informacyjne, urządzał zebrania związkowców, spotkania z innymi rolnikami i działaczami regionu, duchowieństwem oraz organizował strajki, pikety i demonstracje przeciwko władzom komunistycznym. Organizował również zbiórki żywności dla osób zwolnionych z pracy, działaczy „Solidarności” z WSK PZL Świdnik, FSC Lublin i innych zakładów pracy w regionie. W okresie 1983-1989 był przewodniczącym podziemnej Wojewódzkiej Komisji Koordynacyjnej „Solidarności” Rolników Indywidualnych Ziemi Zamojskiej, a od 1984 r. podziemnej Regionalnej Komisji Koordynacyjnej NSZZ „Solidarność” Rolników Indywidualnych Regionu Środkowo-Wschodniego w Lublinie. Był zaangażowany w działalność duszpasterstwa rolników, uczestniczył i współorganizował spotkania w Domu Rekolekcyjnym w Łabuniach, które były pretekstem do spotkań opozycyjnych działaczy związku NSZZ „Solidarność” Rolników Indywidualnych i lokalnych opozycjonistów. Organizował również wyjazdy na spotkania z Ojcem Świętym Janem Pawłem II podczas jego wizyty w Ojczyźnie. Był współzałożycielem wraz z Wiesławem Lipko i drukarzem wraz z Bronisławem Greszą podziemnego pisma „Informator NSZZ «Solidarność» Ziemi Zamojskiej-Roztocza”. Druk tego nielegalnego wydawnictwa odbywał się w Jego gospodarstwie. W roku 1989 roku Pan Henryk Kąkol został członkiem, a następnie przewodniczącym Wojewódzkiego Komitetu Obywatelskiego w Zamościu. Od 1989 był członkiem Komitetu Gminnego NSZZ „Solidarność” Rolników Indywidualnych gminy Komarów. Za swoją działalność był represjonowany i inwigilowany. Służba Bezpieczeństwa wielokrotnie przeprowadzała rewizje pomieszczeń mieszkalnych i gospodarczych H. Kąkole oraz wielokrotnie przeprowadzała z nim rozmowy profilaktyczno-ostrzegawcze. Ze względu na swoją antysystemową postawę objęty został również kontrolą operacyjną przesyłek pocztowych i perlustracją korespondencji.

Marian Kister

Od chwili powstania NSZZ „Solidarność” na terenie Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego w Świdniku aktywnie zaangażował się w działalność tego związku, był przewodniczącym Oddziałowej Komisji na Wydz. 060, Narzędziowym, gdzie był zatrudniony. Brał udział w strajku okupacyjnym w dniach 13-15 grudnia 1981, będącym protestem przeciwko wprowadzeniu stanu wojennego. Po ogłoszeniu stanu wojennego włączył się w działalność podziemnych struktur „Solidarności”. NSZZ „Solidarność”. Utrzymywał kontakty z innymi działaczami ze Świdnika oraz ze środowiskiem „Solidarności” Rolników Indywidualnych w Fajslawicach. W jego domu znajdował się magazyn i skrytki sprzętu poligraficznego, papieru i wydawnictw drugiego obiegu. Pan Marian Kister zaangażowany był w druk i kolportaż

wydawanego w Świdniku biuletynu „Grot” i innych wydawnictw nielegalnych. W 1987 r. udostępniał swój dom na miejsce druku „Grota” oraz przechowywanie wydawnictwa bezdebitowych, a nawet nadajnika do emisji audycji Radia „Solidarność” w Świdniku.

Cezary Listowski

Uczestniczył w opozycji niepodległościowej od połowy lat 70-tych. Jako człowiek o zdeklarowanych poglądach, krytyczny wobec władzy dał się poznać już w okresie nauki w szkole średniej I studiów na KUL. Był uczestnikiem wydarzeń marcowych w 1968 roku. W latach 1978-1980 był współpracownikiem „Spotkań. Niezależnego Pisma Młodych Katolików”, autorem tekstów i kolporterem wydawnictw niezależnych na terenie Świdnika. Działalność opozycyjną łączył z działalnością literacką, był autorem wierszy, powieści i opowiadań wydawanych w niezależnym obiegu. W latach 70-tych był kilkakrotnie zatrzymywany i przesłuchiwany. W 1979 założył i redagował w Świdniku pismo „Ścieżki” – dodatek społeczno-kulturalnego do „Głosu Świdnika”, a od listopada 1980 r. samodzielne pismo „Ścieżki. Pismo Środowiskowego Komitetu Koordynacyjnego NSZZ «Solidarność» w Świdniku”. Od chwili powstania NSZZ „Solidarność” zaangażował się w jego działalność i tworzenie struktur związkowych w Świdniku i na KUL, gdzie od 1975 r. był zatrudniony w Bibliotece Uniwersyteckiej. W listopadzie 1980 r. był współorganizatorem Środowiskowego Komitetu Koordynacyjnego Komitetów Założycielskich NSZZ „S” w Świdniku i wchodził w skład jego Prezydium. Działając z ramienia Tymczasowej Komisji Założycielskiej NSZZ „Solidarność” KUL był jednym z założycieli czasopisma Koła Bibliotekarzy NSZZ „Solidarność” KUL – „Marginalia” oraz jego redaktorem i autorem zamieszczanych tekstów. W 1981 został zatrudniony w ZR Środkowo-Wschodniego, pełnił funkcję redaktora naczelnego „Biuletynu Informacyjnego Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” Region Środkowo-Wschodni”, a następnie był redaktorem naczelnym Biuletynu Związkowego Regionu Środkowo-Wschodniego NSZZ „Solidarność” – „Wprost”. Po ogłoszeniu stanu wojennego uczestniczył w dniach 13-16 XII 1981 w strajku okupacyjnym w WSK Świdnik, wchodził w skład redakcji Biuletynu Strajkowego Regionalnego Komitetu Strajkowego Regionu Środkowo-Wschodniego. W okresie stanu wojennego i po jego zawieszeniu kontynuował działalność w niezależnym ruchu wydawniczym. Mimo pozostawania w ukryciu do 8.08.1982 r. utrzymywał kontakty z osobami prowadzącymi działalność w podziemnych strukturach „Solidarności” z Lublina, Świdnika, a także z Warszawy i inspirował dalszą działalność oraz produkcję i kolportaż biuletynów. Od jesieni 1982 r. roku był redaktorem, autorem tekstów i wydawcą podziemnego pisma ośrodka świdnickiego „Grot. Biuletyn Zastępczej Komisji Zakładowej WSK-PZL”. Brał także udział w

druku tego pisma, przechowywany w jego domu powielacz został skonfiskowany podczas rewizji. W lipcu 1983 r. był jednym z organizatorów trzeciej rocznicy wybuchu strajku w WSK w Świdniku, która odbyła się w kościele w Świdniku. Od 1983 r. aktywnie wspierał podziemne Radio „Solidarność” Świdnik, pisał teksty do audycji tego radia i dokonywał ich nagrań. W 1986 r. był wydawcą znaczków, według projektu plastycznego Zbigniewa Strzałkowskiego, z okazji poświęcenia Dzwonu Wolności w Świdniku. Uczestniczył także w pracach Wolnej Spółki Wydawniczej założonej na przełomie 1985 i 1986 r. przez Jana Krzysztofa Wasilewskiego i równolegle prowadził we własnym mieszkaniu punkt kolportażowy wydawnictw podziemnych. W latach 1982-1989 był ponadto współpracownikiem Biura Informacji Regionu Środkowo-Wschodniego i zamieszczał swoje teksty w „Informatorze Regionu Środkowo-Wschodniego NSZZ «Solidarność»”.

Jan Madej

Już jako uczeń Szkoły Podstawowej w Dobrem przesłuchiwany był przez funkcjonariuszy KPMO w Opolu Lubelskim ze względu na zorganizowanie akcji ulotkowej w obronie studentów. Od 1980 r. zaangażowany był w działalność w strukturach NSZZ „Solidarność” na terenie Lubina i Polkowic. W sierpniu 1980 r. został organizatorem i przewodniczącym strajku w Zakładach Górniczych Polkowice, we wrześniu 1980 stanął na czele Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność”, a po wprowadzeniu stanu wojennego współtworzył Tymczasową komisję Zakładową „S” w zakładzie pracy. Z powodu udziału w koordynowaniu podziemnych struktur „Solidarności” na terenie Zakładów Górniczych Polkowice oraz kolportażu nielegalnych wydawnictw, a także na skutek organizowania zbiórek pieniędzy na potrzeby konspiracji w dniu 7.09.1982 r. został zatrzymany przez funkcjonariuszy WUSW w Legnicy, a w jego mieszkaniu przeprowadzono przeszukanie podczas którego zarekwirowano biuletyny NSZZ „S” oraz nielegalne ulotki. W lutym 1984 r. Pan Jan Madej został członkiem Międzyzakładowej Komisji Wykonawczej NSZZ „Solidarność” na terenie Lubina. Zajmował się m.in. drukowaniem i kolportażem „Solidarności Dolnośląskiej”, „Z dnia na dzień”, „Zagłębia Miedziowego”, „Solidarności Walczącej” i „Żądła Robola” oraz współpracą z innymi ośrodkami NSZZ „S” na Dolnym Śląsku. W dniu 9 marca 1985 r. Pan Jan Madej został aresztowany i osadzony w Areszcie Śledczym w Legnicy, następnie w Zakładzie Karnym we Wrocławiu i w Zakładzie Karnym w Strzelnie, gdzie przebywał do 27 listopada 1985 r. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Legnicy z 14 sierpnia 1985 r. został skazany na 2 lata pozbawienia wolności, po rewizji wyroku i ponownym rozpatrzeniu, w dniu 12 lutego 1986 r. skazano go na 2 lata więzienia oraz karę grzywny. Pan Jan Madej wielokrotnie doświadczał

represji ze strony funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa państwa, był zatrzymywany, przesłuchiwany, a także poddawany rewizjom w miejscu zamieszkania oraz pracy.

Emilian Marcola

w latach 1980-1981 był działaczem NSZZ „Solidarność” Rolników Indywidualnych na terenie woj. zamojskiego, zaangażowanym w tworzenie struktur związkowych w gminie Komarów. Po ich powstaniu został członkiem Zarządu Komitetu Gminnego NSZZ „Solidarność” RI w Komarowie. Brał aktywny udział w przejęciu pomieszczenia dla tego związku w budynku UG w Komarowie oraz w strajku okupacyjnym w pomieszczeniach WK ZSL w Zamościu. W okresie stanu wojennego i po jego zawieszeniu uczestniczył w kolportażu wydawnictw sygnowanych przez „Solidarność” i innej literatury bezdebitowej zwłaszcza wśród b. działaczy „Solidarności” RI na terenie woj. zamojskiego. W dniu 13.12.1981 r. został internowany na podstawie decyzji nr 95/81 wydanej przez Komendanta KWMO w Zamościu za prowadzenia działalności związkowej i politycznej. Osadzony w ZK w Krasnymstawie, od 9.01.1982 r. we Włodawie, następnie 29.03.1982 przeniesiony do Ośrodka Odosobnienia w Lublinie. Internowanie uchylono, z uwagi na stan zdrowia, na podstawie decyzji nr 48/82 z 30.04.1982 r. Po zwolnieniu z internowania zaangażował się w tworzenie struktur podziemnych opozycji politycznej na terenie gm. Komarów, Był aktywnym członkiem nieformalnej grupy „Solidarność” RI i członkiem jej kierownictwa. Jako aktywny działacz NSZZ „S” RI utrzymujący kontakty z innymi działaczami z terenu województwa zamojskiego oraz uczestnik uroczystości i manifestacji patriotycznych, zaangażowany w działalność Duszpasterstwa Rolników był inwigilowany i objęty kontrolą operacyjną. W 1989 r. został członkiem, powołanego 5.04.1989 r., Komitetu Obywatelskiego przy Lechu Wałęsie w Zamościu. W składzie tego Komitetu reprezentował MKO NSZZ „S” w Tomaszowie Lubelskim.

Jan Okoń

Od chwili powstania NSZZ „S” na terenie Zakładów Azotowych w Puławach aktywnie zaangażował się w działalność tego związku. Po wprowadzeniu stanu wojennego nie zaniechał prowadzenia działalności związkowej. Aktywnie uczestniczył w strajku w ZA Puławy, był członkiem Komitetu Strajkowego. Po pacyfikacji strajku, w dniu 19.12.81 został zwolniony z pracy w ZA. Za zorganizowanie i kierowanie w dniach 14-19 XII 1981 akcją protestacyjną w ZA w Puławach 23 XII 1981 został aresztowany i sądzony wraz z Jerzym Saniewskim i Zenonem Benickim. 22 I 1982 Jan Okoń skazany został wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Lublinie na 3 miesiące aresztu i kosztu sądowe. Do 24 XII przetrzymywany w KM MO w Puławach, następnie w AŚ w Lublinie. Zwolniony z aresztu 23.01.1982 r. W wyniku rewizji w

Sądzie Najwyższym w Warszawie i po ponownym rozpatrzeniu sprawy przez Sąd Wojewódzki w Lublinie (X 1982 – I 1983) postępowanie wobec Jana Okonia umorzono. Jan Okoń uczestniczył w kolportażu literatury bezdebitowej w Puławach, a w latach 1986-1989 współorganizował Radio „S” Ziemi Puławskiej. Był aktywnym uczestnikiem uroczystości religijno-patriotycznych w Puławach. Utrzymywał kontakty z innymi działaczami opozycyjnymi w Puławach. W 1989 roku był członkiem Komitetu Obywatelskiego w tym mieście.

Ireneusz Ostrokólski

W latach 1980-1981 był aktywnym działaczem NSZZ „S” w Puławach. Odegrał wiodącą rolę w organizowaniu Komisji Zakładowej „S” w Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach i pełnił funkcję wiceprzewodniczący Komitetu Założycielskiego, następnie KZ NSZZ „S” w tym Instytucie. W listopadzie 1980 r. stanął na czele zespołu redakcyjnego Biuletynu Informacyjnego Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” Ziemi Puławskiej, od 12 lutego 1981 r. Biuletynu Informacyjnego NSZZ „Solidarność” Ziemi Puławskiej. Pismo, pod jego kierownictwem, w odważny sposób krytykowało rzeczywistość polityczną PRL, zamieszczając m.in. śmiałe rysunki satyryczne Krzysztofa Małagockiego. W związku z zamieszczeniem rysunków o treści „antypartyjnej i antyradzieckiej” (m.in. w nr 34. z 11.06.1981 śpiącego niedźwiedzia o rysach twarzy Leonida Breżniewa) wszczęto wobec Ireneusza Ostrokólskiego postępowanie prokuratorskie, a 8 października 1981 r. skierowano do sądu akt oskarżenia o znieważanie i wyszydzanie przywódcy ZSRS poprzez publikację w Biuletynie rysunków satyrycznych. 7 grudnia 1981 r. przed Sądem Rejonowym w Puławach rozpoczął się proces przeciwko redaktorowi Ostrokólskiemu. Brało w nim udział ok. 200 obserwatorów, przedstawiciele puławskich organizacji NSZZ „Solidarność”, Zarządu Regionu Środkowo-Wschodniego i obrońcy z Regionu „Mazowsze”. Celem wydania opinii biegłych, znanych rysowników Andrzeja Mleczki i Szymona Kobylińskiego, rozprawę przełożono na 20 stycznia 1982 r., jednak postępowanie przerwano w związku z wprowadzeniem stanu wojennego. 13 grudnia 1981 r. Ireneusz Ostrokólski został internowany i osadzony w Ośrodku Odosobnienia we Włodawie, następnie Załężu k. Rzeszowa, Kielcach-Piaskach i Łupkowie. W trakcie internowania, zwłaszcza w Załężu Pan Ostrokólski zaangażowany był w działalność we Wszechnicy i poligraficzną, drukował m.in. zaświadczenia i świadectwa wszechnicowe, solidarnościowe znaczki pocztowe. Internowanie uchylono 3 grudnia 1982 r. W 1983 wznowiono proces w sprawie Ireneusza Ostrokólskiego. W dniu 2.07.1983 r. wyrokiem Sądu Rejonowego w Puławach został on uniewinniony, zaś w dniu 24.11.1983 r., w wyniku rewizji prokuratorskiej, Sąd Wojewódzki w Lublinie skazał go na 1 rok pozbawienia wolności w zawieszeniu na 2 lata oraz 3600 zł opłat

sądowych. Mimo doznanych represji Pan Ireneusz Ostrokólski nie zaprzestał działalności opozycyjnej. Zaangażowany był m.in. w druk i kolportaż podziemnych czasopism: „Tygodnika Wojennego” i „Tygodnika Mazowsze” na terenie Puław. Utrzymywał liczne kontakty z innymi działaczami opozycyjnymi z Puław i woj. lubelskiego. Uczestniczył aktywnie w cyklicznych spotkaniach z ciekawymi ludźmi z kręgów opozycyjnych, w manifestacjach i uroczystościach patriotycznych z okazji rocznic historycznych, wydarzeń. Brał udział w zbiórkach pieniędzy na pomoc rodzinom represjonowanym, a od 1984 r. był współorganizatorem akcji Wakacje z Bogiem. Z powodu swej działalności był wzywany na rozmowy ostrzegawcze i zatrzymywany na 48 godzin, a w jego domu przeprowadzano przeszukania w poszukiwaniu materiałów bezdebitowych i poligraficznych. Inwigilowana była również jego rodzina. Formą represji wobec Pana Ireneusza Ostrokólskiego było także zastrzeżenie wyjazdów zagranicznych na okres 2 lat.

Edward Prażmo

Był działaczem opozycji antykomunistycznej i aktywnym członkiem NSZZ „Solidarność” w Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego w Świdniku. Od 1984 r., uczestniczył w życiu politycznym w kraju działając w związku NSZZ „Solidarność” na terenie Lublina i okolic. 27.03.1984 r. został zatrzymany w związku z przejawianiem przez niego antypaństwowej działalności i przeprowadzono z nim rozmowę profilaktyczno-ostrzegawczą. W okresie 1985-1988 Służba Bezpieczeństwa kilkakrotnie przeprowadzała w mieszkaniu Pana Edwarda Prażmo przeszukania pomieszczeń mieszkalnych i gospodarczych ze względu na fakt, że ten jako aktywny członek zdelegalizowanego NSZZ „Solidarność”, drukował metodą powielaczową i kolportował nielegalne wydawnictwa, literaturę i prasę na terenie Świdnika, Lublina i okolic. Posiadał także punkt kolportażu bibuły w zakładzie stolarskim przy kościele w Świdniku, skąd prasa była odbierana i kolportowana dalej. Pomagał również przy budowie kościoła w Świdniku w 1986 roku. Brał także udział w pielgrzymce z Kościoła w Świdniku, do Warszawy zorganizowanej przez podziemne struktury NSZZ „Solidarność”, w rocznicę śmierci księdza Jerzego Popiełuszki 19.10.1986 roku. W czasie pielgrzymki rozdawano nielegalne biuletyny oraz znaczki NSZZ „Solidarność”. Pan Edward Prażmo sporządzał również w zakładzie stolarskim drążki do transparentów, które zostały wywieszone podczas manifestacji w Warszawie. Pomimo inwigilacji ze strony Służby Bezpieczeństwa nie zaprzestał działalności opozycyjnej. Dnia 30.04.1987 roku ze względu na swoją działalność i podejrzenie o kolportaż nielegalnej prasy, Służba Bezpieczeństwa objęła Pana Edwarda Prażmo specjalnym nadzorem w trakcie wchodzenia i wychodzenia z zakładu, aby nie miał swobodnego wejścia na teren WSK PZL w Świdniku. Zbierał także składkowe pieniądze na działalność podziemnej

„Solidarności”. Pan Edward Prażmo utrzymywał również kontakty z innymi opozycjonistami z województwa lubelskiego oraz współpracował ściśle z Zarządem Regionu Środkowo-Wschodniego NSZZ „Solidarność” w Lublinie, Kościołem i duchowieństwem. Posiadając szerokie kontakty miał dostęp do prasy bezdebitowej, którą rozprowadzał na terenie zakładu w którym pracował oraz na terenie Lublina i okolic. Był także kolporterem nielegalnej prasy, ulotek, plakatów, biuletynów i literatury podziemnej. Przewoził również dnia 3.06.1988 roku powielacz własnym samochodem do innych punktów druku materiałów bezdebitowych i przenosił drukarnię z miejsca na miejsce, aby Służba Bezpieczeństwa nie mogła jej zlokalizować.

Wiesław Ruchlicki

Był aktywnym działaczem opozycji niepodległościowej czynnie rozpracowywanym i inwigilowanym przez Służbę Bezpieczeństwa ze względu na swoją działalność. W latach 1977-1983 Pan Ruchlicki był studentem filozofii na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Od 1976 roku był instruktorem w Domu Kultury w Milejowie, a w okresie 1978-1983 członkiem Teatru Provisorium. W okresie 1978-1980 był bliskim współpracownikiem Komitetu Samoobrony Społecznej Komitetu Obrony Robotników, Niezależnej Oficyny Wydawniczej oraz kolporterem niezależnych wydawnictw, literatury, ulotek i prasy. W okresie 1980-1982 był współzałożycielem i aktywnym członkiem Niezależnego Zrzeszenia Studentów na UMCS, oraz współtwórcą, redaktorem i drukarzem podziemnego Biuletynu NZS UMCS w Lublinie oraz pisma Informator NSZZ „Solidarność” Region Środkowo-Wschodni w Lublinie. W okresie 11.1981-12.1981 r., Pan Wiesław Ruchlicki był współorganizatorem i uczestnikiem strajku solidarnościowego w Chatce Żaka wraz ze studentami radomskiej Wyższej Szkoły Inżynierskiej. Po wprowadzeniu stanu wojennego nie zaprzestał opozycyjnej działalności i w okresie 13-14.12.1981 roku uczestniczył w strajku NZS UMCS na terenie miasteczka akademickiego w Lublinie, gdzie został wybrany jako członek do zorganizowanego Komitetu Strajkowego. Po pacyfikacji strajku przez ZOMO uczestniczył w strajku w Lubelskich Zakładach Naprawy Samochodów do czasu pacyfikacji fabryki w dniu 17.12.1981 roku. Następnie do 17.02.1982 r., ukrywał się, przed funkcjonariuszami organów bezpieczeństwa państwa, po czym tego dnia został aresztowany (podczas przypadkowej wpadki pierwszego zespołu redakcyjnego „Informatora”), i internowany za działalność polityczną w Ośrodku Odosobnienia we Włodawie. Od 26.03.1982 r. przebywał w Lublinie, od 2.08.1982 r., zwolniony z internowania 21.10.1982 r. Po opuszczenia ośrodka internowania nie zaprzestał aktywności opozycyjnej. Drukował przechowywał i kolportował nielegalne materiały bezdebitowe, biuletyny, ulotki, literaturę oraz prasę. W okresie 1983-1984 był

współzałożycielem, redaktorem oraz organizatorem druku w podziemnym wydawnictwie „Vademecum”. W okresie 1983-1988 był drukarz pisma „Spotkania”, a w okresie 1985-1989 Wydawnictwa Fundusz Inicjatyw Społecznych.

Marek Suszek

Aktywnie działał w podziemnych strukturach NSZZ „Solidarność” na terenie Zamościa i woj. zamojskiego. W okresie stanu wojennego i po jego zawieszeniu zaangażowany był w kolportaż wydawnictw sygnowanych przez „Solidarność” i innej literatury bezdebitowej, a także w akcje plakatowania i ulotkowe. Zajmował się także redagowaniem, drukiem i kolportażem pisma bezdebitowego „Myśl niezależna”, sygnowanego jako pismo Polskiej Partii Niepodległościowej Oddział lubelsko-zamojski. W 1986 roku kolportował ulotki „Solidarni z Afganistanem”. Utrzymywał rozległe kontakty z byłymi internowanymi działaczami „Solidarności” na terenie woj. zamojskiego i uczestniczył we Mszach św. w ich intencji w Kościele Ojców Redemptorystów w Zamościu. Był także aktywnym uczestnikiem uroczystości i manifestacji patriotyczno-religijnych np. organizowanych przez NSZZ „Solidarność” w Komarowie, w trakcie których trzymał transparent z napisem „Solidarność”. Karany przez kolegium i zatrzymywany na 48 godzin. Z powodu swej działalności był inwigilowany i wzywany na rozmowy ostrzegawcze. Formą represji wobec Marka Suszka było także zastrzeżenie wyjazdów zagranicznych.

Stefan Szaciłowski

Uczestniczył w opozycji niepodległościowej od połowy lat siedemdziesiątych. W czasie studiów na KUL w Lublinie aktywnie działał w duszpasterstwie akademickim u Dominikanów. Utrzymywał kontakty z innymi przedstawicielami "grup antysocjalistycznych", z którymi współtworzył środowisko i redakcją nielegalnego pisma "Spotkania". W latach 1976-1989 zaangażowany był w druk i kolportaż pisma „Spotkania” oraz książek wydawanych w ramach Biblioteki „Spotkań”. Był członkiem zespołu redakcyjnego. Publikował także teksty na łamach tego pisma. Na druk pierwszego numeru „Spotkań” udostępnił swoje mieszkanie przy ul. Skłodowskiej-Curie. W trakcie przygotowywania drugiego numeru pisma w dniu 17.01.1978 r. przeprowadzono przeszukanie i zarekwirowano m.in. trzy maszyny do pisania oraz materiały do tego numeru „Spotkań” na 81 matrycach, a częściowo w maszynopisie. Kolejne przeszukanie przeprowadzono w mieszkaniu S. Szaciłowskiego w dniu 21.11.1979 r. W ramach szeroko zakrojonych działań SB wobec środowiska „Spotkań”, obejmujących także współpracowników „Spotkań” w Warszawie i Paryżu, gdzie od 1978 działało także paryskie wydawnictwo kierowane przez Piotra Jeglińskiego; któremu Naczelną Prokuraturę Wojskową

postawiła zarzut szpiegostwa, był przesłuchiwany, z nakazu Naczelnej Prokuratury Wojskowej, w Biurze Śledczym MSW w marcu 1979 r. i odmówił udzielania odpowiedzi. 24.11.1978 r. był współautorem i sygnatariuszem w imieniu redakcji pisma „Spotkania” oświadczenia, odczytanego w RWE, przeciwko powyższym działaniom SB. Stefan Szaciłowski był także sygnatariuszem wydanego przez ROPCiO, w ramach akcji przedwyborczej w 1978 r., oświadczenia wzywającego do zmiany ordynacji. W listopadzie 1979 r. podpisał również oświadczenie wydane przez osoby szykanowane w związku z obchodami rocznicy odzyskania niepodległości Polski. Od powstania NSZZ „Solidarność” stał się aktywnym członkiem tego związku. Był etatowym pracownikiem Zarządu Regionu Środkowo-Wschodniego NSZZ „Solidarność”, Komisji Kultury. 13.12.1981 r. został internowany i osadzony w Ośrodku Odosobnienia we Włodawie, od 24.07.1982 r. w Lublinie i od 16.08.1982 r. w Kwidzynie. Zwolniony został na podstawie decyzji o uchyleniu internowania z 17.09.1982 r. Po zwolnieniu z internowania kontynuował działalność w niezależnym ruchu wydawniczym. Z powodu swej działalności Pan Stefan Szaciłowski był inwigilowany i kontrolowany przez SB oraz zatrzymywany w areszcie na 48 godzin, a w jego domu przeprowadzane były przeszukania. Formą represji wobec Pana Stefana Szaciłowskiego było także zastrzeżenie wyjazdów zagranicznych w 1982 r. na 2 lata.

Marian Tabiszewski

Był aktywnym członkiem NSZZ „Solidarność” przy Fabryce Maszyn Rolniczych „Agromet” w Lublinie. Po wprowadzeniu stanu wojennego nie zaniechał prowadzenia działalności związkowej. Przeprowadzono z nim wówczas rozmowę ostrzegawczą w ramach akcji „Klon”, polegającej na rozmowach profilaktyczno-ostrzegawczych z działaczami „Solidarności” nietypowanymi do internowania, w celu ich zastraszenia i zniechęcenia do dalszej działalności opozycyjnej. Mimo to zaangażował się w tworzenie podziemnych struktur związkowych i pełnił funkcję przewodniczącego Tymczasowej Komisji Zakładowej w „Agromecie”. Za swoją działalność został internowany i represjonowany w specjalnym obozie wojskowym w Czerwonym Borze w okresie od 5 listopada 1982 do 3 lutego 1983 r. Po zwolnieniu z internowania w Czerwonym Borze kontynuował działalność w TKZ w „Agromecie”, skąd został zwolniony w 1987 r. Z powodu swej działalności Pan Marian Tabiszewski był inwigilowany i objęty kontrolą operacyjną. W związku z rozpowszechnianiem na terenie Lublina nielegalnych wydawnictw był w 1986 r. objęty postępowaniem prokuratorskim, a w jego domu przeprowadzone były przeszukania. W 1989 r. Pan Marian Tabiszewski podjął aktywne działania zmierzające do wznowienia legalnej działalności NSZZ

„Solidarność”, stanął na czele Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” w Przedsiębiorstwie Zaopatrzenia Lecznictwa „Cezal” w Lublinie.

Jacek Wójtowicz

Był działaczem opozycji antykomunistycznej i aktywnym członkiem NSZZ „Solidarność” w Fabryce Maszyn Rolniczych „Agromet” w Lublinie. Po wprowadzeniu stanu wojennego 5.01.1982 r., przeprowadzono z Nim rozmowę profilaktyczno-ostrzegawczą w związku z przejawianiem przez niego „antypaństwowej” działalności, zaś 26.08.1982 r. został zatrzymany na 48 godzin. Był również inwigilowany i rozpracowywany przez organy bezpieczeństwa państwa. Służba Bezpieczeństwa w okresie 1982-1983 kilkakrotnie przeprowadzała w mieszkaniu Pana Jacka Wójtowicza przeszukania pomieszczeń mieszkalnych i gospodarczym. W wyniku jednej z rewizji funkcjonariusze Służby Bezpieczeństwa odnaleźli ponad 300 sztuk biuletynów informacyjnych sygnowanych przez zdelegalizowany po wprowadzeniu stanu wojennego związek NSZZ „Solidarność” Region Środkowo-Wschodni w Lublinie i ulotek nawołujących do uwolnienia więźniów politycznych. Wobec odnalezienia tak dużej ilości nielegalnych dokumentów, materiały te zostały zatrzymane i przekazane do dyspozycji Prokuratury Rejonowej w Lublinie w celu ukarania winnego, Jacek Wójtowicz został zatrzymany w okresie 2-4.11.1985 r., na 48 godzin do wyjaśnienia. Prokuratura Rejonowa w Lublinie w dniu 4.11.1985 r., podjęła decyzję o wszczęciu postępowania, które 28.02.1986 roku warunkowo umorzyła, przyjmując poręczenie społeczne Rady Pracowniczej Lubelskiej Fabryki Maszyn Rolniczych „Agromet”. Pan Jacek Wójtowicz utrzymywał również kontakty z innymi opozycjonistami z województwa lubelskiego oraz współpracował ściśle z Zarządem Regionu Środkowo-Wschodniego NSZZ „Solidarność” w Lublinie, Kościołem i duchowieństwem. Był także kolporterem nielegalnej prasy, ulotek, plakatów, biuletynów i literatury podziemnej. Od 1986 roku wszedł w skład ponadzakładowych struktur NSZZ „Solidarność” Regionu Środkowo-Wschodniego w Lublinie. Brał udział w pracach Tymczasowego Zarządu Regionu oraz uczestniczył w zebraniach Regionalnej Komisji Koordynacyjnej. W dniu 22.10.1988 roku, wraz z grupą osób, zawiązał Komitet Organizacyjny NSZZ „Solidarność”, w Lubelskiej Fabryce Maszyn Rolniczych „Agromet”. Brał również udział w spotkaniu opozycjonistów w dniu 2.04.1989 r., w Seminarium Duchownym w Lublinie, na którym powołano Wojewódzki Komitet Obywatelski w i znalazł się w jego składzie. Zadaniem komitetu było wyłonienie kandydatów na posłów i senatorów oraz przygotowanie i przeprowadzenie kampanii wyborczej.